

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 33. — ŠTEV. 33.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 8, 1929. — PETEK, 8. FEBRUARJA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Plemenska mržnja se širi v Indiji.

ANGLEŠKO VOJAŠTVO STRELJALO NA INDIJSKE IZGREDNIKE

Cete so streljale na izgrednike v Bombayu ter ubile tri ljudi. — Trideset oseb umorjenih v verskem boju. — Napad na indijska svetišča. — Dosti izgrednikov aretiranih.

BOMBAY, Indija, 7. feb. — Višek večdnevni krvavih verskih bojov je bil dosežen zgodaj včeraj zvečer, ko so čete dvakrat streljale na množice.

To pa ni ustavilo neredov, kajti v nekem drugem mestnem delu je množica kakih dveh tisoč Indijcev kamenala do smrti tri od devetih mohamedancev, katere je zasledovala do bližine policijskega sodišča. Patani so poiskali zavetja za zidovi neke indijske hiše, a so bili pregnani ter kamenani.

Sporočilo se je, da so se Patani osvetili na ta način, da so napadli indijska svetišča ter razbili malike.

Natančno število izgredov, ki so izbruhnili pretekli teden, ni še znano, a domneva se, da je bilo ranjenih več kot dvesto ljudi, ki se sedaj nahajajo v bolnicah. Trideset trupel je bilo že identificiranih od oblasti.

Policija je dosedaj aretirala štiri in petdeset oseb radi umora in razgrajanja.

Le ena kompanija infanterije je bila v službi, a dve nadaljni kompaniji in tri baterije artilerije, z oklopnimi karami so bile pripravljene za vsak slučaj.

LINDBERGH ZAVRŠIL POLET

Lindbergh je završil pošt-ni polet iz Združenih držav in inavguriral redno službo. — Columbi-ji so bile ponudene poštne pravice, ki so sedaj monopol nemškega sindikata.

COLON, Panama, 7. februarja. Polkovnik Charles Lindbergh je pristal včeraj popoldne ob štirih na francoski polji, malo izven mesta ter završil prvi pošt-ni polet iz Združenih držav v panamsko kanalsko ozemlje.

Neko poročilo iz Bogote se glasi, da je colombijska vlada včeraj podelila Pan-American Airways dovoljenje, da razširi službo do colombijskih pristanišč ob Atlantiku in Pacifiku.

Dovoljenje je bilo tudi dano polkovniku Lindberghu, da poleti preko colombijskega ozemlja. Uradna izjava je rekla, da se bo polkovniku dovolilo pristati ob katerikoli točki ob colombijski obali.

Domneva se tukaj, da bo Pan-American Airways družba zmožna razširiti svojo črto do Ecuadora, Peru in Chile. Neki nemški sindikat je imel dosedaj monopol zračnih privilegijev v Colombiji.

Velika množica se je zbrala na polju, koder se aeroplan prvič prikazal medlo na obzorju. Polkovnik Lindbergh je izvršil graciozno pristajanje, rekel, da je imel izvrstno vreme tekom cele poti ter izročil oblastim šest pošt-nih vreč, ki so vsebovale 35 funtov pisem.

Lindbergh je objavil, da bo prišel s svojim povratnim poletom v nedeljo jutraj, in da se bo ustavil na istih mestih kot tekom svojega poleta na jug.

Od ponedeljka ob šestih zju-

Mrs. Willebrandt bo ostala.

WASHINGTON, D. C., 6. feb. Prijateljci Mrs. Mabel Walker Willebrandt agresivne pomožne generalne pravnice, pričakujejo, da bo zopet imenovana od Hooverja na svoje staro mesto v justičnem departmentu.

Danes se je izvedelo, da ni napravila Mrs. Willebrandt nikakih načrtov, da se umakne v privatno življenje po 4. marcu ter se ne smatra za resne govorice, da bo po višani na neko mesto v kabinetu ali da bo imenovana za zvezno sodnico. Ona ljubi najbolj svoje sedanje mesto.

Influenca ga je pognala iz samote.

HAGERSTOWN, Md., 6. febr. Potem ko je živel dvajset let življenje samotarja, odločenega od civilizacije, v Blue Ridge gorah, je prignala influenza Edwarda Morrisa, starega 57 let, zopet nazaj v družbo soljudi, katere je nekoč zavrzel.

Velikanska deklica.

PEAFFESTADT, Avstrija, 6. februarja. — Sedemnajst let stara deklica iz tega mesta, imenovana Kristina, je visoka sedem čevljev in sedem inčev ter raste lepo še naprej. Kazali jo bodo nekeje v Angliji.

HENRY FORD JE ODLOČEN NASPROTNIK SMRTNE KAZNI

Ford je obsojal smrtno kazen ter trdil, da bo delo, posebno ono pri njem, odpravilo s sveta ves zločin.

DETROIT, Mich., 7. feb. — Henry Ford je absoluten in neizprosni nasprotnik smrtne kazni ter se ne briga za to, da bi pripadal kaki korporaciji ali občini, ki bi namenoma jemala življenja ljudi, — je rekel včeraj.

To njegovo ugotovilo je prišlo, ko je bil informiran, da ima zakonodajna Michiganu zopet v svojih rokah predlogo, s katero naj bi se zopet uvedlo smrtno kazen.

— To ne bo sprejeto, — je rekel. — Smrtna kazen bo odpravljena vsepovsod ob nekem gotovem času.

Ljudje store nekaj več za svoje soljudi kot pa so storili v preteklosti. Mi prihajamo do prepričanja, da ni ničesar dobrega ubiti človeka. V resnici se zmanjša prilika za izkušnje, katere potrebujeta tako on kot ljudje v splošnem.

— Če vzamete človeku življenje, storite isto kot če daste beraču dime ali pa petdeset centov. On ostane še vedno berač. Če pa mu daste službo, ni več nadalje berač. Obsojenec daje delo in postal bo nekaj drugega.

Dajte možu delo, pa ne bo brezel v zločin. Nezaposlena mladina je vzrok večine naših zločinov. Pomislite na to, koliko energije in potrošenih mislih gre v zločin, kar bi se vse lahko porabilo v produktivne svrhe. Inteligentnega zločince postane preje ali pozneje sram, da je parazit. On živi lahko bolj zadovoljivo življenje ter napravi več denarja, če uporabi svoje močnane za kaj koristnega. Več in boljših služb bo radikalno izpremenilo položaj glede zločina. Nekateri mladostni zločini so odpor proti obstoječim razmeram.

Brooklyn hoče lastnega župana.

Brooklyn hoče svojega lastnega župana za prihodnji termin ter upa, da bo George McLaughlin, prejšnji policijski komisar, mogoče pustil privatni biznis ter prevzel to službo.

POSEBNA AMBULANCA ZA KRALJA

Posebna ambulanca za kralja bo varna proti vsem streslajem. — Sedaj jo grade, da prevedejo bolnika ob morje.

LONDON, Anglija, 7. febr. — Ambulanca, katero se bo kmalu uporabilo, da se prevede kralja Jurija v Craigwell House, v bližini Bognor, bo zadnja beseda iz nadvladivosti glede prevoza. Lord Dawson, osební zdravnik kralja, je osebno izbral karo.

Kara ima vse najnovejše pridobitve glede udobnosti ter vročo in mrzlo tekočo vodo.

Štirje skrajno izvežbani možje bodo odnesli kralja v ambulanco. Potovanje pa bo vzporedno šele tedaj, ko bo cesta popolnoma izglajena in policija bo pazila na to, da bo tako kot mogoče prosta, da se prepereči vsa možna zavlačevanja.

Datum za odpotovanje kralja ni bil še določen.

Andrews se vrne v puščavo Gobi.

Raziskovalec Roy Chapman Andrews bo odpotoval danes zopet nazaj v puščavo Gobi, kjer se nahaja, soglasno z njegovo izjavo, žibelka človeštva. Kitajska nacionalistična vlada mu izprva ni hotel dovoliti, da bi spravil košči predpotopnih živali z Kitajske, a končno se je vendar udal.

SEGRAVE-OV AVTOMOBIL

Semkaj je došel major Segrave s svojim novim avtomobilom, ki doseže naglico 240 milj na uro. — Preiskusil ga bo na Daytona Beach dirkališču.

Novo idejo, da se zveča naglica hitrih avtomobilov bo preizkusil major Segrave, angleški imejtel avtomobilske za hitrostnega rekorda, ki se je nastanil sedaj v Biltmore hotelu. V par dneh bo odšel v Daytona Beach, Fla. s svojo novo karo, "Golden Arrow", da se udeleži hitrostnih preizkušenj, ki se bodo vršile med prvim in petnajstim marcem.

Na radijatorju kare se nahaja posebna priprava, s katero lahko vidi voznik luči na cilju ter lahko vzdrži krmarenje v pravi smeri, v največji naglici.

"Golden Arrow" ima teoretično naglico 240 milj na uro. Daytona Beach ima dolžino devetih milj in major Segrave je prepričan, da lahko prevozi to dolžino v par minutah; tri milje, da doseže svojo maksimalno naglico, eno miljo za tekmo in zopet tri milje, da polagoma zniža naglico.

Ko se bo pomikal naprej z maksimalno naglico, pravi on, bo videl na obeh straneh le tenak trak. Če bi ne bilo njegove lice zavaranovano od metala in stekla, bi bil pritisk zraka na en inč njegove glave 240 funtov, kadar bi se nahajal v največji naglici.

Kara je dolga sedem in dvajset čevljev ter široka šest čevljev. Svojo moč dobiva iz aeroplanskega motorja, ki razvija 900 konjskih sil pri 3400 obratih na minuto. Najnižji gear ima naglico pet in osemdeset milj na uro, drugi gear razvije naglico 160 milj in teoretičen maksimum kaže 240 milj na uro.

Kurivo je čistil in tako čisto, da je skoro iste vrednosti z alkoholom, a ima eksplozivne lastnosti, katerih nima alkohol.

Jensen je opustil polet.

MITCHEL FIELD, L. I., 7. feb. Po malo več kot sedemnajstih urah v zraku, se je spustil na tla Martin Jensen, ki je skušal uveljaviti nov rekord za solo polet. Zmanjkalo mu je kuriva.

Spustil se je na tla malo po drugi uri danes jutraj.

ŽRTVE MRAZA IN SNEGA PO VSEJ CENTRALNI EVROPI

Mrzlo vreme se širi preko celega kontinenta. — Islandija ima krasne dneve. — Deset ciganov zmrznilo. — Enajst mornarjev utonilo.

LONDON, Anglija, 7. feb. — Strupen mraz in viharji so še danes jemali človeška življenja po Evropi in Aziji. Šest in osemdeset ljudi je bilo mrtvih in bati se je, da bodo sporošeni še nadaljni slučajji iz oddaljenih okrajev, kakorhitro bodo zopet ustanovljene prekinjene komunikacije.

Župan otvoril letalsko razstavo.

Newyorška letalska razstava je bila včeraj popoldne otvorjena od župana Walkerja. Razstavljenih je nekako štirideset aeroplanov z vsemi pritisklinami in drugimi stvarmi.

Pitani črvi.

WASHINGTON, D. C., 7. feb. Črvi, pitani z znanstveno dižeto predno se jih rabi kot vado, so boljše vada za ribe kot pa oni, katere se povleče iz tal. Tako se glasi v nekem poročilu zveznega poljedelskega departmanta.

Pivski referendum sprejet v senatu.

MADISON, Wis., 7. februarja. S sedemnajstimi glasovi proti petnajstim je sprejel danes državni senat, predlogo, ki določa referendum glede vprašanja preklica Stevensonove postavke za državno izvedbo prohibicijskih postav ter glede vprašanja, če naj se dovoli pivo z alkoholno vsebino dveh odstotkov in tričetrt.

Sovjeti zahtevajo od afganskega kralja milijone.

LONDON, Anglija, 7. feb. — Zahteva, naj Bača Sakao, banditski kralj Afganistana, vrne sovjetski vladi milijone, katere je posodila sovjetska vlada v obliki municije in kanonov, je bila izročena v obliki ultimata, soglasno z govoricami v Pesavarju.

Sovjetski ultimatum je dal Bači Sakao osem dni časa, tekom katerih mora povrniti nekako petnajst milijonov dolarjev, ker bo-

Družino desetih ciganov so našli zmrznjeno krog pepela ugaslega ognja v bližini Bena na Čehoslovaškem.

Štiri osebe so zmrznile v bližini Frankfurta v Nemčiji.

Enajst mornarjev je izgubilo svoje življenje, kot javljajo brezlična brzogajna poročila, ko so se potopile štiri ladje v bližini Vigo, na Španskem.

Arktične pokrajine so sporošile izvanredno milo vreme. Na Islandskem je včeraj kazal termometer 45 stopinj. Tukaj pa je bilo šestnajst stopinj nad ničlo.

SPOPAD MED POLICIJO IN PREMAGARJI

Kompanija je potrebovala 2500 ljudi, pa so se le štirje premogarji priglasili. — Sramotno nizka plača.

NEWPORT, Anglija, 6. febr. V bližini vasi Ynysddu je prišlo do vročega spopada med premogarji in policijo.

V dotični okolici je bil otovorjen nov rov, in vodstvo je obavilo, da potrebuje 2500 delavcev.

Ker unija ni odobrila plač, des, da so sramotno nizke, so se podali samo štirje premogarji na delo. Nahajali so se v spremstvu 40 policistov, ko so navalili nanje in noličiste razburjeni premogarji s palicami in kamenjem.

Unel se je vroč boj, v katerem je bilo več ranjenih.

do sicer Rusi bombardirali Kabul.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIK
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

HENRY MILLER, WASH. D. C.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelje in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolji pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejajo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

NALOGA IN VLOGA PRISELJENCEV

Tako daleč smo vendarle prišli, da je v Združenih državah razmeroma le malo takozvanih stoprocentnih Amerikancev, ki bi si drznili tajiti dejstvo, da so — poleg drugih važnih faktorjev — priseljenec silno dosti pripomogli k gospodarskemu razvoju dežele.

Priseljenec-težak je spreminjal in še vedno spreminja s svojim trdim delom ogromna ameriška naravna bogastva v razne socialne vrednote.

Istotako je pa tudi res, da tukaj rojeni ljudje smatrajo priseljenca za manj vrednega ter ga pri vsaki priliki postavljajo.

Na razne načine mu otežkočajo, da bi postal državljan ter se posluževal volilne pravice.

Če pa je že enkrat državljan, ga skušajo po vsej sili degradirati v državljana drugega razreda.

Baš sedaj poskušajo nekaj takega.

Kansaski senator Capper predlaga dostavek k 14. amendentu zvezne ustave, ki bi določal, da bi ne bilo število kongresnikov in število elektoralnih glasov odvisno od števila prebivalstva posameznih držav, pač pa edino od števila državljanov.

Priseljenec, ki se nima ameriškega državljanstva, bi potentakem sploh ne prišel vpoštev.

Vse to pomenja, da obeta biti zakonodaja v kongresu še bolj reakcionarna kot je bila dozdaj.

Ne da se pa tajiti dejstva, da ima inozemec širše duševno obzorje, da svet bolj pozna kot tukaj rojeni Amerikanci ter je v splošnem dosti bolj svobodomiseln in manj bigoten.

Povsem naravno je, da nedržavljan ne more voliti ter da ne more izvajati direktnega vpliva na okrajega poslanca oziroma na zakonodajo.

Njegov indirektni vpliv je pa precejšen.

Če ima kongresnik v svojem okraju dosti priseljenec in če se sploh briga za svoje volilce, se bo desetkrat premislil, predno bo glasoval za kak nazadnjaški predlog.

Rajši se bo zavzemal za mirovne kot pa za vojne odredbe ter bo delavstvu v splošnem naklonjen, ker so skoro vsi priseljenec industrijski delavci.

Že iz lastnih interesov bo tak poslanec ignoriral zahteve takozvanih stoprocentnih.

Vsled tega je velike važnosti za vso napredno Ameriko, da prepreči ta nameravani napad na priseljenec ter skuša pojasniti odgovornim krogom, ki so dovzetni za kako pojasnilo, kako nevarno bi bilo za vse prebivalstvo Združenih držav, če bi zmagali nativisti, prohibicionisti in ljudje take baže kot je senator Capper.

STRAŽMOJSTER IN NOČNA KRALJICA

V Londonu prične te dni senzacionalen proces proti policijskemu stražmojstru Goddardu. "Kraljica nočnih lokalov" neki Meyrickovi, in njenemu agentu Ribusiju. Goddard je služil že 25 let v london-skem policijskem korpusu, zaupali so mu popolnoma. V zadnjih letih so mu poverili nalogo, da bi stikal za nedovoljenimi nočnimi lokali in nezakonitimi točenjem alkoholnih pijač. Izvršil je nad 300 racij in prijavil veliko število prestopnikov. Toda od nekib nočnih lokalov se je dal podkupiti. Prijel je 15.000 funtov za molk, večinoma s strani Meyrickove, ki je lastnica največjih nočnih lokalov, kjer se shaja smetana londonske družbe za orgije in hazardiranje. Dve hčerki "kraljice

nočnih lokalov" sta poročeni z dvema visokima aristokratoma. Meyrickova je imela že mnogo oporavka s policijo in zapori, pa se je vedno znova vračala na staro pot. Zdaj jo bodo menda temeljito kaznovali, s podklpljenim policijskim uradnikom vred.

Kabinet noče izpustiti Martyja iz ječe.

PARIZ, Francija, 7. februarja. Francoski kabinet je sklenil, da ne bo izpustil iz ječe komunista Andreja Martyja, ki je bil pred kratkim izvoljen v poslansko zbornico.

ADVERTISE in GLAS NARODA

JOE COCK
znani broadwayski ljubljencec, ki kraljuje v "Rain or Shine".

Copyright P. Lorillard Co., Ustanovljeno 1760.

pojete čokolado ... prižgite Old Gold ... in uživajte oboje!

"Da se zmanjša kašljanje
tekot drugega dejanja bo
do tekot odmora Old
Golds na razpolago."

"Le počasi, prijatelji, ta ponudba še ni bila dosedaj napravljena. Toda, ko bom jaz lastoval gledališče, jo bom najbrž napravil."

"To pa zato, ker je edino človečansko dejanje za dobrobit igralcev in gledalcev. Taka ponudba bi se blestela kot "dobro dejanje v porednem svetu". Ljudje namreč pridejo v gledališče, da zabavajo, kašelj pa ni zabava."

"Po mojem mnenju je najboljši način odstraniti ščegetanje v grlu, da ga človek sploh nima. To se pravi, da bi vsi začeli kaditi OLD GOLDS. Jaz jih sam kadim in sem popolnoma prepričan, da ni in da ni bilo nikdar kašlja v celi kari."

(Podpis.)

Joe Cook

Zakaj ni
kašlja v celi kari?

OLD GOLD cigarete so delane iz SRČNOLISTASTEGA tobaka, najfinjšega, kar ga raste v naravi. Izbran po svilnosti in zrelosti iz ostrja tobakovne rastline. Postaran in omiljen posebno dolgo v gorčuti srednje julijskega solca, da je zajamčena ta medu podobna miloba.

Jugoslavia irredenta.

"Italia Redenta"

Ima sedaj v južni Tirolski in v Primorju 126 azilov. Samo v boeški provinci jih je 53, v tri-dentski 14. V goriški provinci je azilov "Italie Redente" 28, v tri-dentski 8, v reški 10 in v zadrski 4.

"Italia Redenta" vzdržuje nadalje 5 mikrektorjev, tri pošolske institucije, osem šol za šivanje in dva laboratorija. Družba vodi sedaj tudi 234 tri-dentskih šol s približno 350 gojenci, ki so ji bile izročene od vlade, češ, da so se nahajale v nezanesljivih rokah. — Družba pripravlja večerne šole. Uvedeno je šolsko kosilo v 30 srednjih in južni Tirolski in v 15 v Primorju v glavnem za otroke, ki prihajajo v šolo od daleč. V 6 azilih v Soški dolini dobivajo kosilo revni dečki in deklice. Azile "Italie Redente" je te dni pregledal njen delegat Tosti, ki sedaj pripoveduje, da je kar razočaran nad lepim prosvetanjem potujočevalnic "Italie Redente".

V Idriji

ni bilo pred vojno skoro nobene ga nezaposlenega človeka. Sedaj pa jih je vedno več. Dela bi bilo sicer dovolj, ali rudniška uprava štedi, da gre toliko več milijonov na leto v Mussolinijev blagajno. Od rudarjev se zahteva mnogo več nego prej. Italijani izčrpavajo rudnik, kakor da bi se bali, da jim ne ostane "per sempre". Delavce izven rudnika naganjajo, da morajo hitro delati, da jih toliko prej odpustijo. Idrija trpi grozno pod fašističnim jarmom.

Na verouk je bil odredil goriški nadškof, da se vrši izven šole za slovenske otroke. Sedaj poročajo, da pride znani katehet Oswald poučevati verouk v šoli v italijanski.

Pod naslovom "bonifica"

se pričenja italijanska kolonizacija v južni Tirolski in v Primorju. Nemški listi so pred nekaj dnevi ostro ožigali italijansko razlaševanje, pričeto med tirolskimi kmeti. Šlo je za 1200 ha nemškega zemljišča v okolici Boana odstopljenega kombatentom po ceni, ki ne predstavlja niti 23 odstotkov realne vrednosti. Italijani odgovarjajo, da izvršujejo samo svoj zakon, ki nalaga integralno bonifikacijo narodnega teritorija. Zakon se je izvajal enako v Sigiliji in Kalabriji, kakor v Poudžiju, torej povsod, kjer treba zemljo izboljšati. Te dni je dobil goriški deželni gospodarski svet 80.000 lir za napravo vodnjakov v kotlini Reke ki bi služil namakanju cene 6730 ha, kjer se običajno suša, brezposelnost in tendenca k begu z zemlje in k izseljevanju. Gospodarski svet mora takoj stopiti v stik z lastniki in izvesti vse, kakor zakon predpisuje. Načrte imajo za slične "bonifike" po raznih delih Julijske krajine, da se zagnezdi Italijani med naše domače ljudstvo, katerega veliki del že odhaja s trebihom za kruhom po svetu.

Zapuščina Pula.

V seji istrskega deželnega gospodarskega sveta so tožili, da je Pula odpadla brodomna industrija. "Seogio Olivi" zaposluje še 250 oseb napram tisoč pred 16 mesece. Ladjedelnica sploh ni vpisana v listi graditeljev kr. mornarice. Sklenili so, da poprosijo za vpis.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ
JI SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI

KLOBASE

ŽELODEC IN VSAKOVSTNO DOMA SUŠENO
MESO proti poštnem in ekspresnem povzetju, ali
denar naprej po 38c. funt in plačam poštnino jaz.

JOHN KRAMER

5301 St. Clair Avenue

Cleveland, O.

Nov kabel.

Nov kabel med Novo Fundlandijo in Azori je bil večeraj izročen splošnemu prometu.

KONCENTRACIJA V PROIZVA-
JANJU ELEKTRIČNE SILE.

Mathew S. Sloan, predsednik Brooklyn Edison Company je izjavil, da se industrija za električno razsvetljavo in silo zato tako razvija, ker male elektrarne izginejo, oziroma se vključujejo v večje sisteme za proizvodnjo elektrike.

Mr. Sloan temelji svoje trditve na poročilu United States Census Bureau.

V Californiji, Connecticutu, Iowi, Michiganu, Missisipi, Montani, Oklahomi, South Dakoti, Tennessee in Texasu je bilo leta 1929 vsega skupaj 1545 elektrarn.

Pet let kasneje je padlo to število na 896. To je pripisati centraliziranemu lastništvu kontrole.

Elektrarne ki so ostale, so se silno povečale, opremljene so z modernimi stroji ter zamorejo za doščati vsem potrebam.

Edison star 82 let.

Thomas Alva Edison, bo praznoval v ponedeljek 82. obletnico svojega rojstva ter bo govoril po radiju celi deželi.

Kneginja iz Yorka bolna.

LONDON, Anglija, 7. febr. — Kneginja iz Yorka, žena drugega sina-kralja Jurija, je danes zbolela na influenco.

PRIPOROČILO.

Sakser State Bank:

Tukaj vam pošljem listine podpisane nazaj. Nisem si mislila, da bo toliko prišlo sem v dolarjih, ker sem dostikrat slišala, da prej ko denar iz starega kraja sem pride, da se ga tri četrtine porzubi. To pa ni res, če se vaše trditve človek posluži. Torej vas bom vsakemu priporočila, kdor ima v teh zadevah opraviti v starem kraju.

Vzemite za celoletno naročnino za Glas Naroda, ker mi je že oktobra potekla. Ostalo pa naj ostane v Vaši banki.

Torej hvala lepa in iskren pozdrav!

Agatha Možina.

R. D. 1, Bx 135, Turtle Creek, Pa.

VELIKONOČNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

14. MARCA 1929

SAMO 8 DNI

V JUGOSLAVIJO ALI ITALIJO

Prtljaga čekirana do Ljubljane oziroma Trsta. Kot za vsak drugi, so preskrbljene tudi za ta izlet vse udobnosti.

Pričakovati je velikega navala potnikov. Prvi zavzamejo vedno najboljše prostore. Zato priporočamo vsem: Preskrbite si takoj prostor.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na: —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

Znani izdelovalec avtomobilov Henry Ford pravi, da ni več daleč čas, ko bodo stroji opravljali vsa hišna dela.

To je vse lepo. Vprašanje je le, kdo bo doma ostal, da bo stroje nadzoroval.

Kajti naj je mašinerija še take popolna, na kak knof je včas vendarle treba pritisniti.

Kot je iz poročila razvidno, se Južetu Zelenu dobro godi.

Jaz mu od srea privoščim. Samo nekaj mi ne ugaja. On preveč newyorčana obraja, dočim newyorčan ni za moj okus. Bova imela enkrat javno debato o tem, če hoče. Pa kmalu, še pred poletjem. Kajti brez dokazov je vsaka debata brez vrednosti.

— Prosim za tridnevni dopust, — je prosil vojak strogega stotnika.

— Zakaj pa, zakaj pa? — je povzdeval stotnik, ki je bil slučajno dobre volje.

— I nič, — je odvrnil. — Oženil bi se rad.

— Pa že imaš punco? — se je blagovolil gospod stotnik pošaliti.

— Nak, punce pa še nimam, — je odvrnil infanterist. — Teda fantiček bo o Veliki noči že dve leti star.

Ponosno je stopala po Downtownu kot da bi se nič ne zgodilo. Pa vseeno so ljudje govorili toliko, da je bilo skoro preveč.

Njen mož je bil namreč izginil. Že tedaj dni so ga pogrešali.

Ona pa — kot da bi se nič ne zgodilo.

Toda ljudski radovednosti je treba zadostiti.

— Ali je res, — so jo vprašali, — da je tvoj mož izginil in da ga že osem dni pogrešajo?

— Da ga pogrešajo, — se je začudila. — Zastran mene ga lahko pogrešajo. Jaz ga čisto nič ne pogrešam.

Svečanosti v Doornu so končane. Bivši nemški kaiser je srečno odpraznoval sedemdesetletnico svojega rojstva.

Ljudje so čitali in pozabili. To pa bivšega kaiserja najbolj boli.

Stara devica je rekla žarečega obraza: — Sama ne vem, kako je to mogoče. Eden pravi, da sem stara dvaintrideset let, dočim zatrjuje drugi, da jih nimam več kot trideset. Kaj pravite, kateri ima prav? — je vprašala zagrizenega sameca.

Stari pekar jo je premeril od nog do glave in negalantno odgovoril: — Zdi se mi, gospodična, da imata oba skupaj prav.

Prijatelj, bodi previden, kadar se komu zahvaljuješ za izkazane dobrote. Da ne boš tak kot tisti Newyorčan, ki je pisal sorodnikom v Chicago:

— Naznanim vam, da sem se srečno vrnil domov. Prav lepo je bilo in prav lepo se vam zahvaljujem za vse: za jed in pijačo. Tako sem se pa napil in najedel, da me še danes, po štirinajstih dneh trebih boli.

Ta je iz sovjetske Rusije in je baje resnična.

Sovjetski voditelj Kalinin je inšpiciral ruske vasi ter govoril s tem in onim.

— No, ali si zadovoljen z novo obliko vlade? — je vprašal starega mužika. — Ali je boljševizem boljši kot je bil carizem?

— Ne vem, — kako bi rekel, — je odvrnil mužik, — toda pod carjem sem imel troje hlače, dočim imam sedaj samo ene.

— No, to ni nič, — pravi Kalinin, — v Afriki žive ljudje, ki sploh nimajo nobenih hlač.

— Torej imajo tudi v Afriki boljševizem? — je vprašal mužik zvedavo.

ŽENSKA, KI JE PRIPRAVILA MAHARADŽO OB PRESTOL

Londonski listi objavljajo obširna poročila o razporokih, ki je vzbudila v Bombayju splošno senzacijo. Bivša indijska plesalka in kurtizana Muntar Begum, čije kaprice so spravile maharadžo iz Indora ob prestol, je bila ločena od svojega moža, bogatega trgovca Abdul Reimanna, s katerim se je poročila leta 1926. Ločitev je bila zelo burna, kajti mož in žena sta se ji protivila. Toda Abdul oče je zagrozil sinu, da mu ne zapusti niti belca, če se ne loči. Po dolgem oklevanju sta zakonec pristala na ločitev. Muntar Begum je izjavila, da pojde v indijski samostan, češ da je že sta pustolovščin in da si želi miru.

Njeno življenje je bilo zelo burno. Bila je najmlajša plesalka na dvoru maharadža Turakina, vladarja Indora, in kot najmlajša članica harema je postala njegova prva ljubica. Maharadža je bil zelo radodaren in prinašal ji je bogata darila. Vsako njeno željo je uslišal, toda mlada lepota je kljub temu hrepenela po svobodi. Iz harema ji je pomagal pobegniti bogati trgovec Bawla iz Bombayja. Maharadža je nekoč potoval iz prestolnice v provinco in spremljale so ga tri oči, med njimi tudi Muntar Begum, ki se je vozila v posebnem sadonskem vagonu. Na neki postaji je pa neopaženo izstopila in pobegnila s trgovcem Bawlo v avtomobilu. Čez pol ure jo je maharadža pogrešil. Misli je pa, da je med vožnjo padla iz vlaka.

Čez dva dni se je pa izkazalo, da je lepa plesalka pri trgovcu Bawlu. Ko se na povelje razjarjenega maharadža ni vrnila k njemu, je maharadža najel tri gardne častnike in naročil, naj posrebuje v njegovem imenu za osvetlo. Plesalka je napravila nekega dne s svojim ljubcem izlet v avtomobilu in gardni častniki so jo napadli. Bawlo so ustrelili, plesalko po težko namili. Tudi njo bi bili umorili, da ji nista prihitela na pomoč dva angleška častnika. Indijski podkralj je odredil preiskavo in ko se je izkazalo, da je zavratni napad organiziral maharadža, ga je prisilil, da se je odrekel prestolu. Muntar Begum je dolgo ležala v bolnici. Ko je okrevala, se je seznanila z Abdulom Remanom, s katerim se je poročila.

Maharadža je izgubil prestol in poročil se je z ameriško milijonarico Millerjevo, ki je prestopila v budhistično vero. Maharadža živi zdaj z mlado ženo v svojem gradu v Franciji, kajti angleške oblasti mu niso dovolile ostati v Indiji, ker se je poročil z Američanko, kar mu Indiji zelo zamerijo.

Zločin v perličnici.

V Pošeti so našli v neki zasebni perličnici s svetilnim plinom zastrupljene tri ženske. Neznani storilec je napeljal plin skozi skriv-

Leba je zaradi ledu

postala neplovna; po pristaniščih se kupiči blago, ki ga ne morejo odpraviti.

IZ ŠPORTNEGA SVETA

Najboljši ameriški igralci golfa: (z leve na desno) T. W. Palmer, Bobby Jones, Jr., Willie Klein in Bobby Jones, Sr.

Vsi jugoslovanski listi v Italiji zadušeni.

Trst, 13. januarja

Ko se je leta 1921 sestal prvič novoizvoljeni italijanski parlament, v katerega so poslali tudi Jugoslovenci iz podjarmljenega Primorja pet svojih ljudi, je otvoril zasedanje rimskega parlamenta kralj Vittorio Emanuele s prestolnim govorom, v katerem je slovesno obljubil državljanom novih pokrajin vse svobode in pravice, ki jih priznava Italija svojim državljanom. Ko je italijanski parlament razpravljal o rapalski pogodbi, sta vstala tedanji ministrski predsednik Giolitti in minister zunanjih stvari grof Sforza ter sta ravno tako slovesno izjavila, da smatra Italija za svojo častno dolžnost, da bo svojim narodnim manjšinam dala enake, odnosno še razsežnejše pravice, kakor jih uživajo narodne manjšine v državah, ki so po mednarodnih pogodbah vezane na varstvo in zaščito svojih narodnih manjšin.

Naš narod na Primorskem pa je kljub tem slovesnim obljubam slutil že takoj v začetku, da bodo vsa italijanska zagotovila le prazna pena in da bodo lepim besedam slečila dejanja, ki bodo v najkrajšem času uničila vse, kar si je tekom dolgih let težke borbe ustvaril svojega s svojimi lastnimi močmi. In res je prišlo tako.

Že leti 1920 in 1921 sta pomenili za primorske Jugoslovence pravi pravcati pekel. Zgoreli so naši narodni domovi, vsepovsod sta vladala fašistična gorjaka in samokres, pokale so bombe, naše ljudi so napajali z ricinovim oljem, par istiskih vasi je popolnoma izginilo; požgali so jih in ljudstvo razgnali ali pa zaprli. Vrgli so se na naše narodno šolstvo in zaleteli preganjati naše učitelje in duhovnike. Fašizem je naravnost besnel. Ko pa je v letu 1922 prišel na vladno, se je prejšnje kolikor toliko neurejeno njegovo delovanje proti našemu narodu izpremenilo v sistematično "zakonito asimilacijsko delo." Gentilejeva šolska reforma je zbrisala brez sledu vse naše narodno šolstvo. Iz vseh uradov se je izrinil naš jezik, nikjer ga niso poznali več.

Toda to še ni zadostovalo. "Asimilacija" je napredovala prepočasno in fašizem je hotel, da se obmejne pokrajine poitalijančijo v najkrajšem času, v par letih.

Začelo se je z zatiranjem naših narodnih društev. V treh, starih stoletjih mesecih leta 1927 so bila razpuščena vsa. Naše učitelje, kolikor se niso popolnoma vdati fašizmu, so premeštili v stare italijanske pokrajine. Krščanski nauk, edini predmet, ki se je še poučeval v našem jeziku, se je moral preseliti iz šole v cerkev, kjer pa fašizem razganja deco in duhovnike kot zarotnike. Za narodnimi praveznimi društvi so prišle na vrsto narodnogospodarske organizacije, zlasti zadruge. Narodno inteligenco so začeli odpravljati v konfinacijo.

Največji trn v peti pa je bil fašizem naš tisk. Na Primorskem je bilo leta 1927 še lepo število naših listov: dnevnik "Edinost," tednik "Novice," "Mali List,"

"Istarska Rijec," "Pučki Prijatelji" v Trstu, "Goriška Straža" (dvakrat na teden) v Gorici; poleg teh političnih listov pa nepolitični: "Ženski Svet," "Naš Glas," "Vez" v Trstu, "Gospodarski Vestnik," "Naš čolnec," "Zbornik svečnikov sv. Pavla," "Jaselec" in "Staničev Vestnik" v Gorici. Na podlagi tiskovnega zakona, ki daje prefektu oblast, da po dvakratni posvaritvi odstavi odgovornega urednika, so bile že leta 1927 ustavljene "Novice." Njim je sledila meseca septembra lanskega leta "Edinost," nakar se je zdelo, da bodo počasi drug za drugim prihajali na vrsto vsi ostali listi.

Toda fašističnim mogotcem je bil ta postopek prepočasen in še tembolj, ker so naši listi pisali tako previdno, da niti navideznega zakonitega vzroka za obustavitev ni bilo mogoče najti. Pa so našli nekaj drugega: odgovorni uredniki morajo biti vpisani v poseben seznam pri fašističnem novinarskem sindikatu, ta sindikat pa je njihov vpis namenoma zavlačeval preko letošnjega novega leta, ko je ta določba stopila v veljavo. In ker odgovorni uredniki naših listov niso vpisani v oni seznam, njihovi listi ne smejo več izhajati. Tako je fašizem z enim mahom zadušil vse naše liste. Danes ne izhaja več v Italiji niti eden jugoslovanski list, ne političen in ne nepolitičen, danes je uničen zadnji znak narodnega življenja našega naroda pod Italijo.

Minilo je komaj deset let, kar je nad pol milijona našega naroda bilo podvrženega Italiji. Najslabesnje obljube in zagotovila predstavnikov in voditeljev so mu zajamčevale vse narodne, državljanske in človeške pravice in svobode, a danes, po desetih letih je naš narod v Italiji v zasmeh vsem tem slovesnim obljubam in zagotovilom oropan vseh svojih pravic in svobod in uničen, ubit v svojem naravnem življenju!

VPLIVI PRESTOPNEGA LETA

Neki londonski list objavlja pogovor z uradnikom, ki je v zadnjem prestopnem letu opravljal civilne poroke in prišel do zaključka, da se je lani ženilo mnogo več ljudi, nego v prejšnjih letih. Trditev, da vpliva prestopno leto na število porok, ni resnična. To je govornica, ki jo lahko statistika ovrne. Večina zakonov, ne glede na konvencionalne poroke, ki tvorijo večino vseh porok, temelji na medsebojni simpatiji in medsebojnem interesu za gotove družabne pojave, kakor so sport, ples, glasba itd. Ljubezen na prvi pogled, ki vodi zaljubljenca pred oltar, je zelo redek pojav. Gotovo pa je, da dekle, ki ljubi fanta in se hoče poročiti, ne čaka prestopnega leta, da bi stopila pred oltar.

Tudi ženska zdravnica dr. Churchillova trdi, da prestopno leto ne vpliva na število zakonov. Na nedavnem predavanju v londonskem higienskem zavodu je izjavila, da zna dekle samo poskrbeti, da jo zasnuje fant, ki si ga je izbrala. Zdravnica je pa priznala, da to čisto ne vodi k srečnemu zakonu, kajti moderni moški so zelo nervozni, telesno slabi in nadušeni za ljubavne pustolovščine. Vzrok je v tem, da preveč kade in pije, radi krokaajo in da premalo spe.

Mladi zločinci

V noči od 16. na 17. januarja je policija v Londonu odkrila razbojniško tolpo, katere člani so bili mladotni otroci med 11. in 15. letom. Tolpa je že dolgo vznemirjala prebivalstvo, izvrševala vlomne in napade ter napravila velikansko škodo na imetju meščanov. Zdaj je policija polovila vse kolovodje, ki priznavajo, da so izvršili celo vrsto rafiniranih zločinov, katere bi človek pripisal samo veleizurjenim tatovom in vlomcem.

IZ ŽIVLJENJA NIKOLAJA NIKOLAJEVIČA

Vojaki bivšega praškega 28. pešpolka se spominjajo zanimive anekdote iz življenja nedavno umrlega velikega gneza Nikolaj Nikolajeviča. Ves 28. pešpolk je prišel z orkestrom vred v rusko ujetništvo. Čim je veliki knez Nikolaj Nikolajevič zvedel, da je češki polk v ujetništvu, je odredil pregled in bil je zelo vesel Čehov najbolj po orkestra. "Fantje," je dejal, "morate mi kaj igrati. Vojaki so z veseljem pograbili instrumente in zaigrali najprej rusko himno, potem pa arijo iz "Prodane neveste." Nikolaj Nikolajevič je bil zelo zadovoljen z njimi, vendar je pa pripomnil, da igrajo imenitno, da se mu pa zdi, da nekaj manjka. Češko muziko da je slišal že večkrat in zdi se mu, da so igrali drugače. Pozval jih je, naj zaigrajo še enkrat.

Orkester je znova zaigral. "Saj sem vam dejal, da nekaj manjka," je pripomnil Nikolaj Nikolajevič smeje. "Morda imate prav, Vaša Visokost," je odgovoril tambor. "Res nam utegne nekaj manjkati. Naš klarinetist je ostal tam v Avstriji." In tambor je pokazal z roko nazaj, od koder je češki polk prispel v Rusijo. "Vidite," je dejal Nikolaj Nikolajevič, "saj sem vam takoj rekel. Torej klarinetist vam manjka? Tega morate dobiti. Počakajte malo." Pekičal je pobornika in mu zapovedal, naj takoj pošlje letalec nad avstrijske postojanke, da vrže iz aeroplana pisno, glaseče se:

"Pri vas je ostal klarinetist 28. pešpolka. Vsi drugi godeci so zdaj pri meni. Za klarinetista vam dam toliko ujetih avstrijskih generalov, kolikor jih hočete. Nikolaj Nikolajevič."

Ali ste Siužabnica ali Gostiteljica ko zabavate?

UMETNOST JE zabavati brez služabnice, da so gosti zadovoljni. To je umetnost elektrike, kajti ženska, ki ima električne potrebnosti, zamore fino in lahko zabavati.

Sami veste, kako nerodno je, če more gostiteljica biti več časa v kuhinji kot pa pri mizi. Ker vas sili, ne veste, če bi jedli brez nje, ali čakali, da se jed shladi.

Z vašimi električnimi pripravami si prihranite dosti poti v kuhinjo in kuhanje obedov električnim potom vam bo v zabavo, ako da se boste veselili gostov.

The New York Edison Company
Brooklyn Edison Company, Inc.
The United Electric Light and Power Company
New York and Queens Electric Light and Power Company
The Yonkers Electric Light and Power Company

Z električno pečjo za pečivo lahko pečete pečivo na mizi in postrežete dvamajsterim osebam, ne da bi enkrat vstali.
Cena od \$9.95 naprej.

Grandi v Atenah.

Tajnik v italijanskem tujnem ministrstvu, Grandi, poglavni diplomatiki pomočnik Mussolinijev, v praksi tedaj toliko kot italijanski tujni minister, je po povratku iz Angore napravil trodnevni poset na Grškem. V Atenah se vršijo konference z državniki in diplomatskimi predstavitelji grške republike.

Kaj je predmet atenskim razgovorom, o tem oficijelno in oficijozno komentarji molče, dasi so o formalnem programu poseta zelo zgovorni. Časopisje prinaša seveda ugibanja.

Grandi se je pravkar vrnil iz Angore, kjer je imel razgovore s predstavitelji Turčije. Znano je, da je dalje časa, da se Italija zelo trudi, kako bi čim prej odstranila vzroke nesporazumljenja, ki je nastalo med Grško in Turčijo. Grška in Turčija se ne moreta sporazumeti v interpretaciji nekaterih določb glede zamenjave beguncev. Posebno je prišlo do napetosti v zadevi turškega prebivalstva Zapadne Trakije, ki je izvzeta od določb lausanske mirovne pogodbe in kjer potemtakem turško prebivalstvo ostane, prav tako kakor ostanejo na drugi strani Grki v Carigradu, ako se niso tjakaj priselili po l. 1918. Ravno v zadnji dobi pa se je Turčija mašno pritoževala, da grške oblasti zelo slabo tretirajo Turke in se pri naseljevanju grških beguncev ne ozirajo na določbe lausanske pogodbe.

Spričo tega seveda tudi pogajanja za sklenitev prijateljske in razsodiščne pogodbe med obema državama niso mogla napredovati. Ravno to pa ni všeč rimski diplomaciji, ki si je vzela za cilj dovesti popolno soglasje med Italijo, Grško in Turčijo. O teh italijanskih namerah so o priliki Grandijevega bivanja mnogo pisali ne le

italijanski, temveč tudi turški listi in moramo reči, da misli niso zavlačali. Ako pa naj se sklene v taki ali drugačni obliki italijansko-grško-turška alijansa v vzhodnem Sredozemskem morju, se mora vsekakor poprej doseči popoln sporazum med Grško in Turčijo.

Ne more biti dvoma o tem, da se je Grandi potrudil posredovati med obema tekom svojih anagorskih razgovorov. Sedaj se poročja, da je Karapanos, grškemu tujnemu ministru poročal o svojih razgovorih s turškimi državniki. Tu se je pri tem podrobno zanimal tudi za grško stališče, o tem pač ne more biti dvoma. Od tega pa do pravega posredovanja seveda ni daleč, če niso razgovori že posredovanje same.

Poročila iz Aten pravijo tudi, da sta se Grandi in Karapanos razgovarjala tudi o balkanski politiki. Kako je stališče Italije glede grško-albanskih odnosov, si ni težko predstavljati: tudi o tem, kako misli Rim o grško-jugoslovenskih odnosih, ni vredno govoriti, dočim ga pač razmerje do Bolgarije manj zanima. Protijugoslovenska politika fašističnega Rima pa seveda ne bo v zadrugi za stališče v nobenem od balkanskih političnih problemov.

Grški in italijanski interesi se sicer v mnogih pogledih ne morejo ujemati, saj sta si ti sredozemski državi pri prodaji mnogih proizvodov konkurentni. Ali Italija kot gospodarska, posebno pa industrijsko mnogo bolj razvita, ima potrebo po tem, da uvede Grško v svoj gospodarski sistem, prav tako kot želi stopiti v čim tesnejše trgovinske odnose s Turčijo. Tu je tedaj eden od onih primerov gospodarske penetracije, o kateri v Rimu zelo radi govorijo. Grandijev poset v Angori in v Atenah je imel gotovo namen tudi v tem pogledu pripraviti vse potrebno za uresničenje italijanskih gospodarskih aspiracij.

Prav nič pa se ne čuje ob tej priliki o usodi Grkov na Dodekanazu; zdi se, da se je Grška sprijaznila s stanjem, kakor je sedaj in se zadovoljila z italijanskim gospodstvom, dasi zastopniki otokčanov, ki so se izbrali Egipt za svoje zatočišče, s plamtečimi protesti buljijo vest sorojakov v svobodni domovini. Ako ne sedaj, prej ali slej bo ipak usoda otokov okrog Roda, motla odnose med Rimom in Atenami.

AMANULAHOVA STARA IN NOVA PRESTOLICA

Hitro, a sigurno je ugasnila Amanulahova slava. Še meseca maja in junija ni bilo mogoče dobiti v Kabulu niti ene žarnice, ker so bile vse uporabljene za slavo-loke in razsvetljavo mesta v čast iz Evrope vračajočega se kralja Amanulaha. Afganistanci so takrat še padali pred Amanulahom na kolena in ves Afganistan je bil navdušen za svojega kralja. Kmalu pa je prišlo drugače.

Amanulah je ukazal, da morajo brade pasti in kdor se ni dal sam zbrati temu so kar s silo odrezali. Uradniki in plemenitaši so morali sleči svoja oblačila in obleči frak, ženske so morale odkriti obraze, skratka reforme na vseh koncih in krajih in pri tem take reforme, ki so globoko segale v navade in običaje Afganistanc, ter žalile njih verski čut.

In tako je prišel odpor, organiziran od mulahov (mohamedanskih duhovnikov) ter podpiran od Angležev, proti katerim je Amanulah odkrito kazal svoje sovraštvo. Odpor je bil vedno večji, ve Amanulahove prestolice. Po Amanulahu so začeli zapuščati celo ujevoji vojski in kmalu nato so zavzeli vstahi tadi Kabul, staro afganistansko prestolico.

Kabul leži 1760 metrov visoko nad morjem, na južni strani gorovja Hindučina, ki dosega višino 7000 metrov. Danes šteje Kabul okoli 100.000 prebivalcev, od katereh je komaj 500 Evropejcev. Kabul je čisto orientalsko mesto, z vitkimi minareti, velikim bazarom ter vso orientalsko umazanost-

jo. Od železnice je Kabul zelo oddaljen in potrebno je potovanje več tednov, da se pride do nje.

Ker Amanulahu ni bil orientalski Kabul všeč, je prišel graditi novo prestolico, mesto Darul Aman ("Hiša Omara"), ki je bilo od Kabula oddaljeno le par kilometrov in zvezano z njim z dolga cest. Darul Aman naj bi bilo čisto evropsko mesto in naj bi imelo v desetih letih 20 tisoč prebivalcev. Prva dela so se pričela že l. 1923. In precejšen del mesta je bil že zgrajen. Delo se je vršilo po načrtih in pod nadzorstvom nemških inženirjev in delavcev, katerih je bilo okoli 150. Zgrajen je bil vodovod, izvedena kanalizacija, sezidana električna razsvetljava, mesto naj bi imelo tudi svoj telefon in centralno kurjavo.

Poleg tega je gradil Amanulah še svojo novo letno rezidenco "Fagman," ki je bila urejena še bolj v evropskem duhu.

S padcem Amanulaha je nastala nevarnost, da bo konec tudi noštvo. Odpor je bil vedno večji, ve Amanulahove prestolice. Po Amanulahu so začeli zapuščati celo ujevoji vojski in kmalu nato so zavzeli vstahi tadi Kabul, staro afganistansko prestolico.

Kabul leži 1760 metrov visoko nad morjem, na južni strani gorovja Hindučina, ki dosega višino 7000 metrov. Danes šteje Kabul okoli 100.000 prebivalcev, od katereh je komaj 500 Evropejcev. Kabul je čisto orientalsko mesto, z vitkimi minareti, velikim bazarom ter vso orientalsko umazanost-

jo. Od železnice je Kabul zelo oddaljen in potrebno je potovanje več tednov, da se pride do nje.

Ker Amanulahu ni bil orientalski Kabul všeč, je prišel graditi novo prestolico, mesto Darul Aman ("Hiša Omara"), ki je bilo od Kabula oddaljeno le par kilometrov in zvezano z njim z dolga cest. Darul Aman naj bi bilo čisto evropsko mesto in naj bi imelo v desetih letih 20 tisoč prebivalcev.

Prva dela so se pričela že l. 1923. In precejšen del mesta je bil že zgrajen. Delo se je vršilo po načrtih in pod nadzorstvom nemških inženirjev in delavcev, katerih je bilo okoli 150. Zgrajen je bil vodovod, izvedena kanalizacija, sezidana električna razsvetljava, mesto naj bi imelo tudi svoj telefon in centralno kurjavo.

Poleg tega je gradil Amanulah še svojo novo letno rezidenco "Fagman," ki je bila urejena še bolj v evropskem duhu.

S padcem Amanulaha je nastala nevarnost, da bo konec tudi noštvo. Odpor je bil vedno večji, ve Amanulahove prestolice. Po Amanulahu so začeli zapuščati celo ujevoji vojski in kmalu nato so zavzeli vstahi tadi Kabul, staro afganistansko prestolico.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Ada Negri:

ŽIVLJENJE

Kot vselej ob istem času je prihajala Marta Boner proti Stolnemu trgu. Vlačila je nekoliko korakov. Ni se ji posrečilo vstopiti v električni voz, ker je bil vsak nabasan do skrajnosti, kot je žalobok ob tej uri vedno.

Ura zahoda: plamenčnega marčnega zahoda; zrak je mlačen in poln osebkov, je rožnato pobarval vse obraze in še polepšal lepe žene.

Toda Marta Boner ni bila več lepa žena.

Nosila je črn plašč, ki je bil daljši kot je dovoljevala moda, črn klobuk, potisnjen nizko na čelo, črne bombazaste rokavice.

Ko je dovršila svoj dnevni posel v ekspedicijski tiskarni, kjer je bila knjigovodkinja, se je vrnila v svojo opremljeno sobo v ulici Dogana. Tako je bilo sedaj že šest, sedem let, prav od tedaj, ko se je ločila od moža, ne da bi — ponošna kot je bila — zahtevala od njega niti vinarja. Temna in revna soba ji je služila kot kuhinja in spalnica obenem.

Samo lesena predelna stena jo je ločila od gospodinjske družinske sobe, odmevajoče od vpitja otrok, ropota premetavanih stolic in klepetanja botrice.

Pred šestimi ali sedmimi leti se je še lahko imenovala mlada. Sedaj jo je, potrto od materijalnih težav in srčnih bolečin, zaznamovala srednja starost s pečatom minulega, jo ovijala v sivkasto meglo.

Toda Marta Boner ni zgubljala časa z razmišljanjem o tem in se žalostila. Sicer pa, ob tej uri na glavni, preobljudeni ulici, med tujcem in piskanjem, med avtomobili, motornimi kolesi, tovornimi avti — so se razmišljanja morala umakniti pažnji pred ogrožajočimi vozili; zlasti na cestnih križiščih.

Hoditi dandanes po Milanu se pravi biti pripravljen, da braniš z neprestano čujenostjo oči in ušesa lastno osebnost pred nevarnostjo, da te povozijo. Naravno, da se je tej nujni nagonsko in zavedno pokorila tudi Marta Boner, ki je kakor vsi nesrečniki, ljubila življenja; bilo bi zanjo morda bolje, ko bi ostala pod kakim tovornim avtom, kot da bi se vrnila v podstrešno sobico v ulici Dogana, ki ni bila njena.

Toliko let je preživela s svojim

možem na Grajskem trgu v prostornem stanovanju; bilo je polno lepega pohištva in luči.

Pa tudi polno preprirov. O, kaklihi!

Nemogoče življenje: nemogoče mož. V bistvu ni bil zloben, toda razdražljiv, hude jeze, nasilen. Tekom časa, pod vplivom večnih prizorov se je še njej skvaril značaj: ničesar več ni prenesla. Prepričevala se je, da soproga sovraži, smrtno sovraži. In potem tisto pismo, ki ga je našla v neki srtinji...

Malenkosti. Ko je razmišljala, sedaj po tolikem času in tolikem trpljenju, so se vsi tisti vzroki razdrobili in ničesar ni ostalo. Ničesar ni ostalo razen vsakdanjega truda za kruh in grdega spanca ponoči v najeti postelji. Mož ji je bil ponujal denar, toda ni ga sprejela. Sočutno ji je kdo omenil, da bi jo mož sprejel nazaj, ko bi za to vprašala. Živel je še vedno sam v stanovanju na Grajskem trgu. Gotovo mu je bilo nerodno, ker ni imel nikogar več, da bi se z njim prepiral. Toda ona? Kaj ni odšla zato ker ga ni mogla več prenašati? Kako naj se človek vrne, ko si je izbral novo pot?

Nepredviden slučaj je odgovoril na to. Ko je zavila v stransko ulico, je zagledala mladeniča na kolesu, ki je z blazno naglico drvel proti njej. Bliskoma je spoznala, da ji ne bo možno izogniti se. Zavedla se je tega z matematično točnostjo: bil je to en sam, omajen trenutek, kot ga ima človek, ki je na tem, da umre na silne smrti.

Marta Boner ni umrla, niti ni bila težko poškodovana. Sinek, ki jo je zadel od strani in vrgel ob tla, ji je samo potolkel ramo in odrgnil roko. V nenadni omedlevici je ohranila pred duševnimi očmi prepadeni, od strahu obledel obraz mladelega kolesarja; videla je drveče večalo, čim bližje je prihajalo in se slednjič zaletelo vanjo s težo skale!

"Nič hudega ni, gospa, pogum!"

Kdo ji je to dejal? Nesli so jo v bližnjo lekarno, ji obvezali krvavečo roko, se prepričali, da ni ničesar hudega in ji dali požirek konjaka. Nato sta ji dva gospoda pomagala v avto, obzirno kot bi bila bolniška streljača; stopila sta

eden ob stran, drugi pred njo in jo vprašala za ime in naslov.

Njeno ime? Njen naslov? Malo težko je bilo spomniti se jih v tej temi, v tej zmedenosti. Toda iz globine srca so ji vstale trepetajoče besede v usta. Zaprtih oči jih je zašepetala:

"Jacovacci. Grajski trg, osem."

Z obrazom, s katerega se je brala velika novica in s težko sapo, ker je hitela v tretje nadstropje, je prišla vratarica z naznanilom k Magdaleni, da prihaja postopneah v spremstvu dveh gospodov njena gospa, vsa pobita od kolesa, ki jo je podrla na tla. Magdalena je odprla priprta vrata na stečaj in je vstopila na vežo z burno utripajočim srebrom — iz usmiljenja, ne iz radovednosti.

"To je božja volja," si je takoj mislila. Od časa tiste neumnosti (tako je imenovala ločitev zakonskih Jacovacci) je bila ostala v hiši, čeprav se ji je zdelo, da je sokravi nekega svetokrunstva. Nikdar ni mogla razumeti, kako je mogoče, da zapusti žena svojega moža in obratno. Kaj pa dela policija? Tem slabše za zakon, če se ne razumejo, toda iz nobenega vzroka na svetu se ne sme raztrgati veriga, ki jih veže. Lasati se, je človeško, ločiti se, ne.

Ona je bila samska. Primerno in pravično je, da se je gospa vrnila, pa še tako zdelana. Malo kazni ne škoduje — seveda, če se vse dobro izteče.

Sprejela jo je z objemom in ko sta gospoda razložila, kar se je bilo zgodilo in odšla, se jo je polastila, jo odvedla v zakonsko spalnico, ki je ostala nedotaknjena, jo slekla in spravila v posteljo.

"Nič ni zlomljenega, gospa. Zahvalite Bogu. Sedaj ste v svoji hiši. Prinesla vam bom kavo."

Odšla je in telefonirala zdravniku. Niti za trenutek pa ni mislila na to, da bi telefonirala tudi gospodarju v urad. Ko se ob navadni uri povrne, bo našel ženo doma. Vse se bo spet uredilo.

Vendar gospa ni mogla zadremati. Nastopilo je nekoliko vročine vsled živčnega razburjenja. Kako prijetno je lahko raztegnila ude v prostorni postelji! Ni več Marta Boner, knjigovodkinja, ženska srednje starosti sama na stanovanju. Mlada žena je, ki je v tej postelji povila svetlo malo dete. Pozneje je dete umrlo. Ob luči zeleno osencene svetilke (iste kot pred leti), so široko odprte gospejine oči spet našle drugo za drugo znane podobe. Pa kdo ve? Mogoče se ni — v globljem smislu besede — nikdar ločila od njih. Tisto malo vročine je dalo doždevno toploto njenim žilam, občutek miru, če ne sreče, njenim možganom. In čudno — ni se bala moževega povratka.

Ob gotovi uri je mož res prišel in stopil k postelji. Majhen, suhoten, ves en sam živce, s črnosivo koničasto bradico, oči svetle, bodoče — dve špranji.

Z Magdaleno je že govoril. Trosel se je, toda ne tako, da bi bilo opaziti. Gospa je rekla samo: "Si se močno pobila?"

Odgovorila je: "O ne, hvala." Zadostovalo je.

Davek na samce

nyedejo na Grškem. Meja davčne starosti bo od 30. do 55. leta starosti.

KJE JE ŽENA TONETA ŠIRCE?

Ali je še živa? Tone je doma iz iz Plešca in je prišel pred 20 leti v Združene države; zdaj se je ponesečil in ima večjo svoto denarja. Oglašuje naj se torej njegova žena in pa njegovi sorodniki. — Mrs. Mary Roth, R. F. D. 1, Genesee, Pa.

ČREPINJ SE JE NAJEDEL SMRTI NA SMUČARSKI TURU

V graški gostilni "Angerhof" je pred dnevi sedel brezposelni Rupert Scherr. Misli je, kako bi prišel do denarja in si je izmislil Riharda Kalmana. Nastopil je donavajno atrakcijo. Trdil je, da si upa razgriziti debelo čašo za pivo in pogoltniti kose stekla. Ljudje mu izprva niso verjeli, ker meji tako početje skoraj na blaznost. Scherr pa se je hotel pokazati moža besedo in je rekel, da bo izpolnil obljubo.

Knalu se je okoli njega zbral velik vzen gledalec in radovednežev. Z močnimi zobmi je res vgriznil v čašo za pivo in jo zdrobil. Tisti, ki so izgubili stavo, so položili denar na mizo, kajti nihče ni hotel siliti bednega moža, da bi se produciral naprej. A to se je zgodilo. Čim je bila čaša zdrobljena se je jel Scherr pripravljal, da bo steklo pojedel. In ga je res začel tlačiti v usta in goltati.

Ni minilo četrte ure, že so se pokazale posledice nespametnega dejanja. V požiralniku in želodcu je začelo Scherra tako peči, da so morali poklicati zdravnika. Prepeljali ga na kliniko, so ugotovili, da si je bahav težko ranil požiralne organe želodca in črevesja. V bolnici so ga sicer takoj operirali in mu rane zašili, vendar pa se mož bori s smrtjo.

Tragična smrt je te dni doletela administrativnega ravnatelja Češkega tiskovnega urada v Pragi. prišel do denarja in si je izmislil Riharda Kalmana. Nastopil je donavajno atrakcijo. Trdil je, da si upa razgriziti debelo čašo za pivo in pogoltniti kose stekla. Ljudje mu izprva niso verjeli, ker meji tako početje skoraj na blaznost. Scherr pa se je hotel pokazati moža besedo in je rekel, da bo izpolnil obljubo.

Knalu se je okoli njega zbral velik vzen gledalec in radovednežev. Z močnimi zobmi je res vgriznil v čašo za pivo in jo zdrobil. Tisti, ki so izgubili stavo, so položili denar na mizo, kajti nihče ni hotel siliti bednega moža, da bi se produciral naprej. A to se je zgodilo. Čim je bila čaša zdrobljena se je jel Scherr pripravljal, da bo steklo pojedel. In ga je res začel tlačiti v usta in goltati.

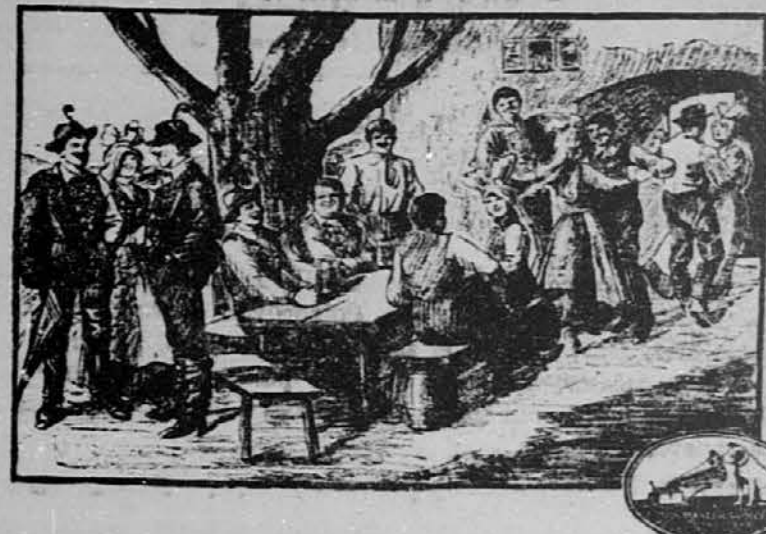
Ni minilo četrte ure, že so se pokazale posledice nespametnega dejanja. V požiralniku in želodcu je začelo Scherra tako peči, da so morali poklicati zdravnika. Prepeljali ga na kliniko, so ugotovili, da si je bahav težko ranil požiralne organe želodca in črevesja. V bolnici so ga sicer takoj operirali in mu rane zašili, vendar pa se mož bori s smrtjo.

KONCERTI ANTONA ŠUBELJA.

17. febr. Detroit, Mich.
23. febr. Johnstown, Pa.
24. febr. Aliquippa, Pa.
28. febr. Hartford, Conn.

ADVERTISE in GLAS NARODA

NOVI VICTOR SLOVENSKI REKORDI

V-73000	(VANDROVEC (CIGANI)	12 inčev \$1.25	Andrija pevci
S-1413	(ZELENI JURJI (STUDENTSKA PESEM (DOMAČE VESELJE (VESELA POLKA	16 inčev 75c	Pevski zbor "Adria" in Hojler Trio
S-1414	(POSKOČNA POLKA (LJUBJANSKI VALČEK (STARI PECLAR—Valček (HRUSKOVO DREVO—Stralica (VITAVSKA POLKA (MILKA MOJA—Valček (GORNJEBAVARSKO ŽEGNANJE (MIESBAŠKI PLATTNER (HOLZHACKER—Koračnica (KRANJSKA KORAČNICA		Pevski zbor "Adria" in Hojler Trio Hoyer Trio Peter Ahacih Hoyer Trio Oldbrigov citraski trio Oldbrigov citraski trio

MEDNARODNI KOMADI

V-3	(LA PALOMA (O SOLE MIO	10 inčev 75c	Giulietta Morino
35954	(1. PESEM DELAVCEV (Hymn of the Laborers) (2. PRVI MAJNIK (INDIJSKA KORAČNICA (Indian March)	12 inčev \$1.25	Creator in njegova godba
V-50001	(VESELI FANTJE—Valček (Jolly Fellows—Waltz) (AMOUREUSE (Zaljubljenka)—Valček		International Novelty Orkester
V-50000	(OD RENA DO DONAVE—Medley, 1. in 2. DEL		Gerhard Hoffmann Orkester

(Vse cene, omenjene zgoraj, so vključene.)
Nabavite si popoln seznam vseh Victor slovenskih rekordov pri vašem Victor prodajalcu, brezplačno.

NOVI ORTOFONIČNI Victor Rekordi

VICTOR TALKING MACHINE CO., CAMDEN, N. J.

EDINA SLOVENSKA TRGOVINA VICTOR IZDELKOV
IVAN PAJK, 24 Main Street, Conemaugh, Pa.

VSI GORNJI Victor Records

SEDAJ NAPRODAJ V NAŠIH TREH TRGOVINAH
Poštnim naročilom posvečamo vsa pozornost

ODPRTO ZVEČER

New York
Band Instrument Co.

Two New York Stores
111 East 14th St. | 243 West 34th St. | Brooklyn Store
Near Union Square | Bet 7th & 8th Aves. | Near Greene Ave.

ČLOVEK S ČUDNIMI ROKAMI

Pred časom smo poročali o mladem Lyonu Gaillardu, ki je postal slaven, češ da ozdravlja s sanjnim dotikom svojih rok odprte rane in notranje bolezni, fluid, ki izžareva iz teh rok pa sterilizira sadje in mrtvo perutino, uspava moč še s fotografsko ploščo. V ljudi v smrti sen in jih spet prebujajo. Pri Gaillardu se oglašajo za dnevno procesijo radovedne. Še. Ko so jo čez pol ure razvili, živ in bolnikov, kakor da bi bil so se pokazali na njej jasni obrisi dlani in prstov, dočim ni bil na plošči, na kateri je držal roko nek-misija parihl učenjakov z Gaillardom, da ugotovi, koliko resnih dejnih sposobnosti. Podrobneje da je uhajala skozi majhno špranorčilo bo ta komisija še objavila, kar je pa že izdala o teh eksperimentih, govori deloma za Gaillarda, deloma proti njemu.

Te dni je eksperimentirala komisija parihl učenjakov z Gaillardom, da ugotovi, koliko resnih dejnih sposobnosti. Podrobneje da je uhajala skozi majhno špranorčilo bo ta komisija še objavila, kar je pa že izdala o teh eksperimentih, govori deloma za Gaillarda, deloma proti njemu.

Dali so mu n. pr. naj povzroči, da bi kos jarevine segnil. V prostoru je vladala temperatura 20 C. Med kosom, ki so ga izpostavili njegovi roki, in drugim kosom, ki so ga odtegnili fluidnemu vplivu, se je pokazala v kratkem neka razlika. Vendar niso mogli ugotoviti nič natančnejšega, ker sta oba kosa mesa zmrznila. Sterilizacija večjega števila jare, jabol, čaše mleka in nekaterih drugih stvari se ni posrečila. S krvjo

KAPITALIZACIJA OBRESTI PO

4 1/2%

S 1. januarjem smo povišali obresti za vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

od 4% na 4 1/2%.

K vlogam se bo pripisalo sedaj 1/2% več obresti na leto od glavnice in tudi od medtem polletno pripisanih povišanih obresti.

Za primer navajamo obrestovanje vloge od \$100.—, da se vidi naraščanje vloge po 4% in po 4 1/2% obresti:

	4%	4 1/2%
vloženo	\$100.—	\$100.—
vloga z obrestmi v:		
5 letih	\$121.84	\$124.78
10 letih	148.40	155.71
15 letih	180.80	194.32
18 letih	203.54	221.99

Glavnica se podvoji po 4% v 18 letih, po 4 1/2% pa v 16 letih. Kdor hoče podvojiti svoj denar, bo dosegel ta cilj 2 leti prej, ko se mu obrestuje vloga po 4 1/2%.

Povišani dohodek za denar je pri nespremenjeni varnosti najboljša iniciativa za redno štedenje. Stalno naraščajoča vloga vam odpira nove virov udobnosti in olajšuje skrbi za bodočnost.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

VSAMI POŠILJATI PRILOŽIMO 300 IGEI BREZPLAČNO

Manj kot šest plošč se ne pošlje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ-
JI SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI.

